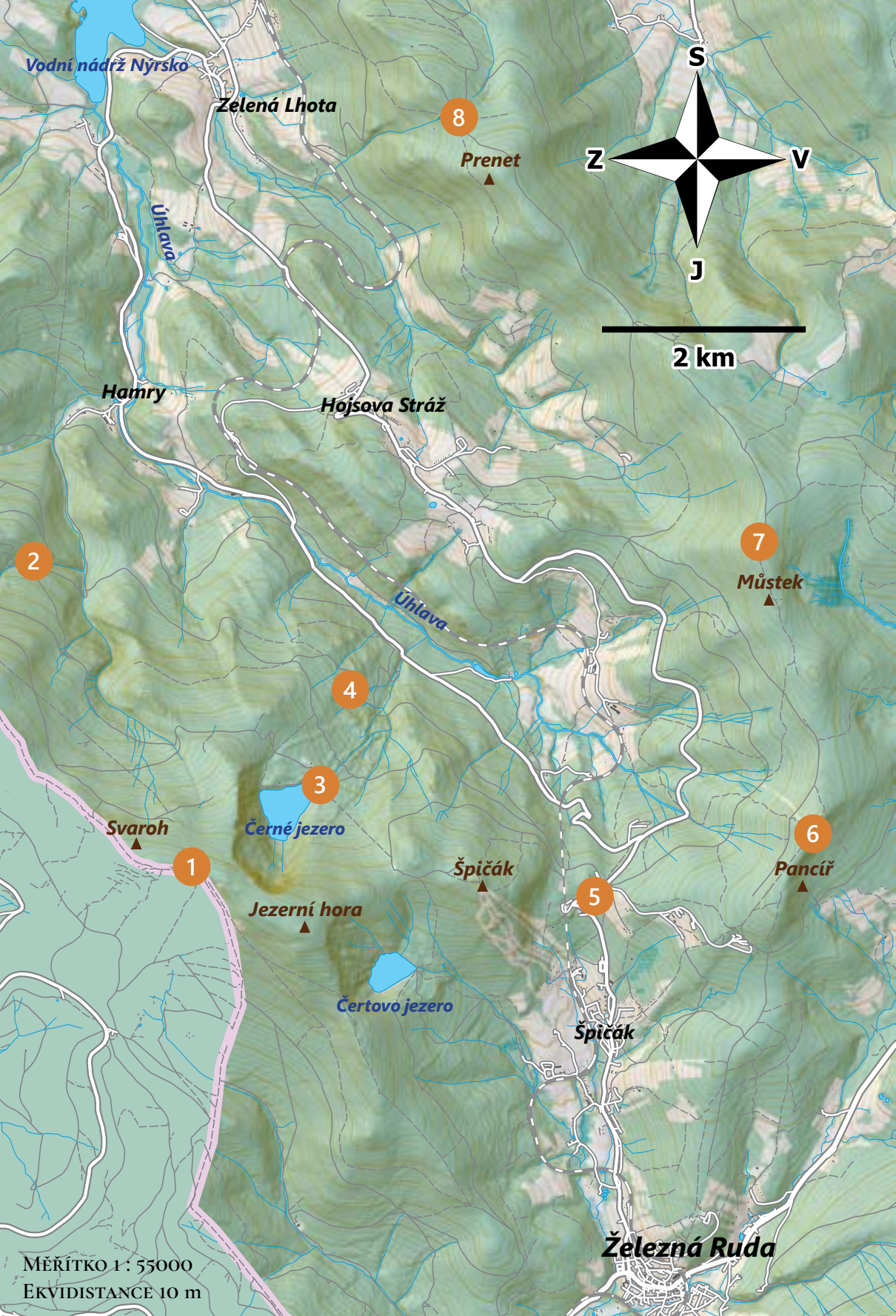

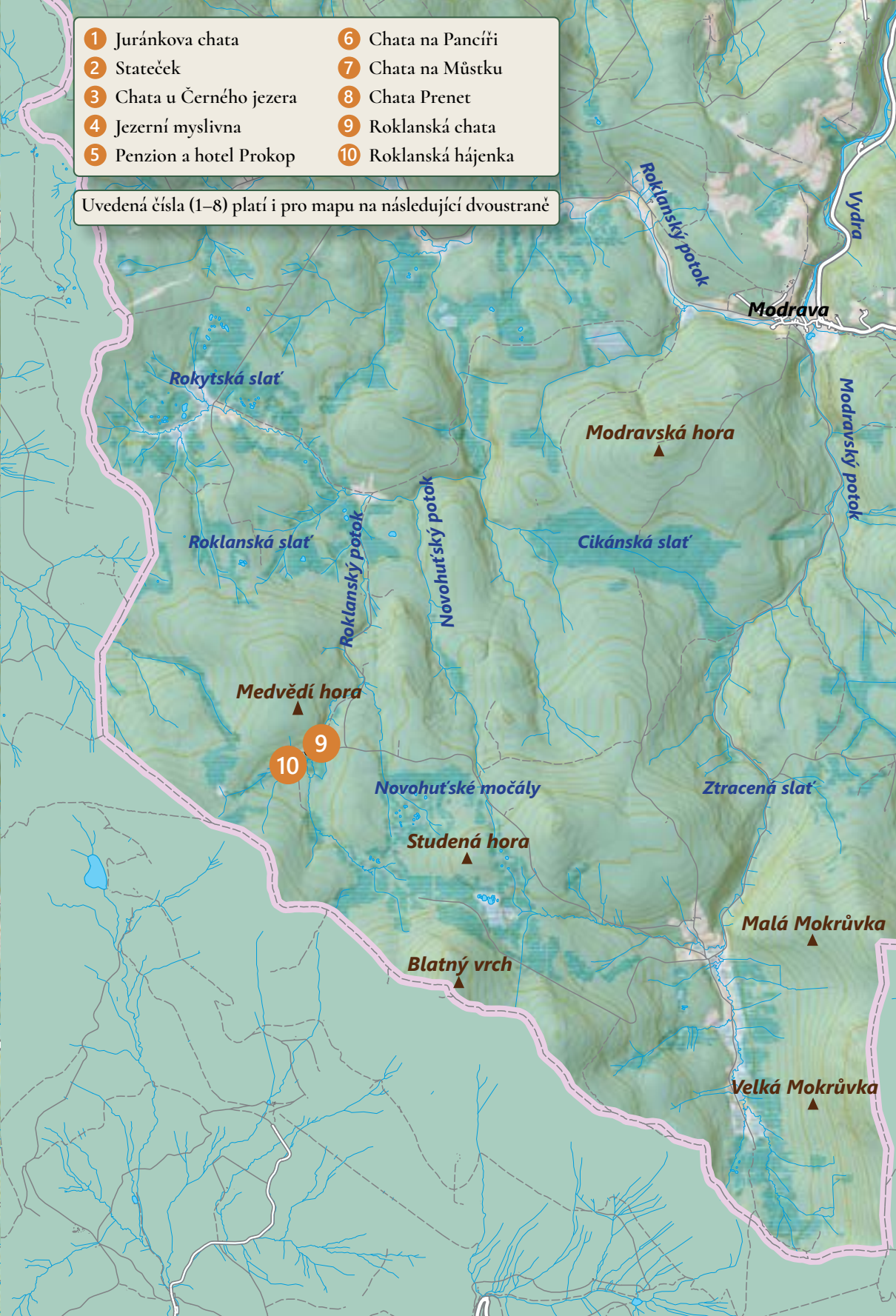
***Tajemství
šumavských
chat a chalup
Železnorudsko · Podroklaní***

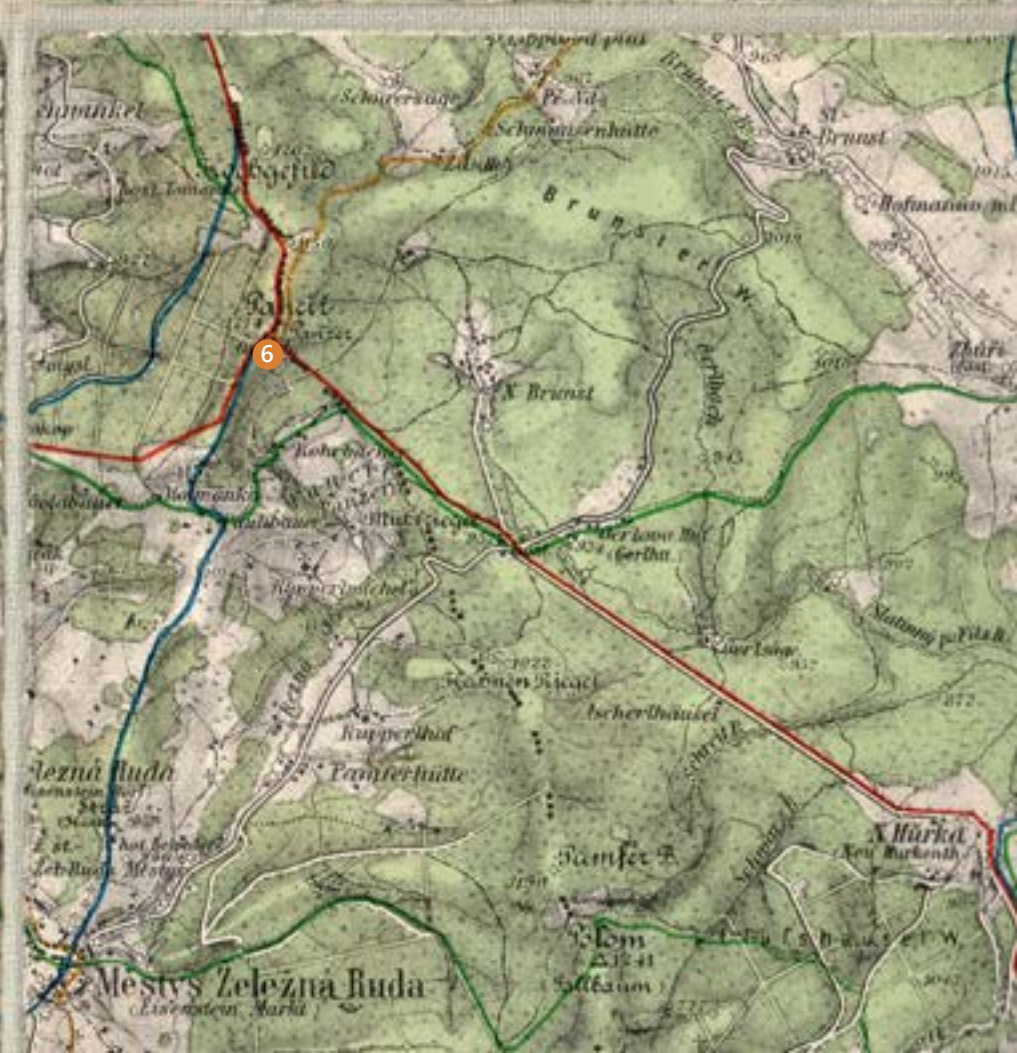
Václav Vetýška

1 Juránkova chata	6 Chata na Pancíři
2 Stateček	7 Chata na Můstku
3 Chata u Černého jezera	8 Chata Prenet
4 Jezerní myslivna	9 Roklanská chata
5 Penzion a hotel Prokop	10 Roklanská hájenka
- Uvedená čísla (1–8) platí i pro mapu na následující dvoustraně

JURÁNKOVA CHATA

LOKALITA: Svaroh
NADMOŘSKÁ VÝŠKA: 1 300 m n. m.
ROK VZNIKU: 1922
ROK ZÁNIKU: 1951
POČET LET EXISTENCE: 29
ZAJÍMAVOST: stála ze všech chat
v nejvyšší nadmořské výšce

Juránková chata, 1922

Ruiny Juránkovy chaty, 2010

Dokončení železniční trati z Nýrska do Železné Rudy v roce 1877 přispělo velkou měrou ke zvýšení návštěvnosti Železnorudska a celého okolí. Zájem turistů také probudil první vydaný „Průvodce po Šumavě“ dle knihy Karla Paschera, který sepsal profesor v Plzni Tomáš Cimrhanzl a jenž vyšel v roce 1878. A kdo to byl Karel Pascher? Muž, který řídil stavbu železniční trati z Plzně do Železné Rudy. Významně se na tehdejší dobu zapsal do historie hlavně vybudováním tunelu pod Špičákem. Občas si odskočil z dozoru na stavbě a toulal se po Královském hvozdu. Cestou na Ostrý z Hamrů nad Statečkem je vlevo skalka nesoucí jeho jméno. Jemu vděčíme za tehdejší popsání tras po zdejších kraji. Je pochován v rodném Stříbře.

Počet turistů především u Černého jezera se stále zvyšoval, neboť přístupová cesta k němu byla ze všech šumavských jezer nejsnadnější. Kníže hohenzollernský proto nechal už v roce 1882 na pravém břehu jezera postavit gloriét (otevřenou zahradní besídku s výhledem). Posloužila turistům k odpočinku či úkrytu před deštěm či sluncem. Zároveň umožnila nadhled na jezerní hladinu. Tento gloriét zde vydržel pouze čtyři roky, než vyhořel. V roce 1886 byla postavena přízemní budova s restaurací a pokoji o kapacitě osm až 13 lůžek. To však také nestačilo.

Turistky u Černého jezera, 19. století

Začaly se zakládat kluby turistů a Šumava byla v rámci jejich výletů hojně navštěvována. V roce 1902 byla budova výrazně zvětšena, přistavěno bylo patro a podkroví. Klub čs. turistů se po vzniku samostatného Československa rozhodl chatu převzít (v roce 1922), opravit ji a v květnu 1926 předat veřejnosti. Chata měla již 22 pokojů s 65 lůžky a nechyběla prostorná restaurace. Období od tohoto roku do září 1938 bylo časem největší prosperity této chaty. Nájemcem byl tehdy Čeněk Pavlíček, který zde působil 13 let.

V období druhé světové války byla chata využívána německou armádou. Po válce se chaty ujal KČST Praha 6. V roce 1948 se stala majetkem tělovýchovné organizace Sokol. V lednu 1950 chatu převzal do vlastní správy národní podnik Československé státní lesy, lesní závod Nýrsko. Vedoucím byl ustanoven Oldřich Jakl a chata sloužila necelý rok pro ubytování lesních dělníků. Od září 1951 byla využívána Pohraniční stráží. Po výstavbě roty (finské domky) v roce 1952 byla chata opuštěna a za dosud nejasných okolností v roce 1955 vyhořela. Chata a gloriét u Černého jezera stály necelých 73 let.

Restaurace u Černého jezera, 1903

Původní jídelna pracovníků Špičáckého tunelu, 19. století

Po ukončení stavby měl hotel 84 pokojů s kapacitou 180 lůžek. Postavily se i další, menší objekty (garáže, veranda, sklad potravin) a také nedaleko hotelu na louce soukromá rodinná vila. V roce 1928 zemřela Prokopovi II. manželka Ludmila. Měli spolu tři děti (Ludmilu, Annu, Jana). Podruhé se již hoteliér neoženil. V letech 1937–1938 se zbořila původní budova kantýny a měly se tam zřídit tenisové kurty, k tomu již však nedošlo. Přišel podzim roku 1938. Příslušníci Henleinovy strany přepadli vojenské výcvikové středisko Sruby a pak také hotel Prokop. Odvlekli čtyři zaměstnance do Bavorska a pustili je až za čtyři měsíce. Prokop byl již nemocný revmatismem a nemohl chodit. Nedaleko hotelu bydlel na Hoffmankách český legionář Rameš. Ten přišel za Prokopem, že by chtěl se svojí rodinou ze Šumavy uprchnout. Prokop měl koně, a tak se společně vydali přes jižní svah Pancíře k Zejbiši (Javorná) a dál do Klatov. Prokop měl s sebou jenom malý kufrík, vše ostatní zůstalo na hotelu a ve vile. Chvilku žil v Klatovech a časem se odstěhoval do Prahy. Německé úřady nedovolily Prokopovi pobyt na Špičáku a nebylo mu dovoleno provozovat živnost. Nakonec Prokop pod nátlakem svůj majetek prodal za symbolickou cenu.

Hotel a penzion Prokop, konec třicátých let 20. století

Pohled od Prokopova jezírka na Špičáckém sedle na hotel a penzion Prokop, šedesátá léta 20. století

CHATA NA PANCÍŘI

LOKALITA: Pancíř

NADMOŘSKÁ VÝŠKA: 1 210 m n. m.

ROK VZNIKU: před rokem 1923

ROK ZÁNIKU: dosud stojí

POČET LET EXISTENCE: 103

ZAJÍMAVOST: jedna z mála chat, která stále
slouží k ubytování a stravování

Mattušova chata na Pancíři, dvacátá léta 20. století

Chata Pancíř v současnosti

Chata dřevařů, počátek 19. století

Turisté kráčejíci k Roklanské hájovně, třicátá léta 20. století

V roce 1920 do hájenky zavítalo více turistů a časem se dostávala do povědomí veřejnosti. Chata byla uváděna v průvodcích Šumavy a rodině Kortusů se po finanční stránce zlepšoval život. Turisté přicházeli, odpočinuli si, dostali jednoduchou stravu, a pokud chtěli přenocovat, nebyl to tak velký problém. Děti šly prostě spát na půdu do sena a své postele uvolnily turistům. V roce 1925 přibýlo v hájence pohostinství a o dva roky později založil Kortus návštěvní knihu, která se však bohužel nedochovala. Od hájenky se chodilo na Roklan nebo přes Roklanské a Rokytecké slatě do Prášil či do Modravy. V roce 1933 se Kortusovi odstěhovali do Filipovy Hutě, děti odrostly a měly svůj život. V novém domově jim však vyhořel dům, když byli všichni pryč. Příčina se nezjistila a Kortusovi se odstěhovali s nejmladší dcerkou Annou na Ústecko za další dcerou Marií. Zde prožili druhou světovou válku. Jejich synové Franc a Karel se vrátili z ruského zajetí jako invalidé, dceři Rozině padl ve válce muž a zůstala s třemi dětmi sama. V roce 1946 byl zbytek rodiny Kortusů odsunut do Německa. Zůstala jen dcera Marie, která byla provdána za Čecha. Tě se narodily dvě děti – Erika a Josef. Erika (provdaná Zemanová) v roce 2011 vlastním nákladem vydala knížku „Šumava – Roklanská hájenka ve vzpomínkách“, kde použila vyprávění své maminky o životě na hájence. Celých 24 let se vešlo na 65 stránek malé knížečky. V roce 2025 vyšla paní Zemanové kniha „Šumava – kronika roklanských chat“, kde je život na hájence doplněn o další informace.

Roklanská hájenka s Roklanskou chatou na pohlednici, 1937

OBSAH

Úvodní slovo	5
Současná mapa	6
Historická mapa.....	8
Juránkova chata.....	10
Stateček	36
Chata u Černého jezera	42
Jezerní myslivna	56
Penzion a hotel Prokop.....	68
Chata na Pancíři	84
Chata na Můstku	98
Chata Prenet	116
Roklanská chata.....	124
Roklanská hájenka	130
Závěrečné slovo.....	152
Použitá literatura a prameny.....	153